

2018-113

Nota Stekene Bormtestraat

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

19-10-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Stekene Bormtestraat, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat landschappelijke boringen en een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

De advieszone was ca. 3590m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Bij de afbakening van de advieszone in het programma van maatregelen van de bureaustudie werd geen rekening gehouden met de aanwezigheid van een vijver in de achtertuin van de Bormtestraat. De vijver omvat een oppervlakte van ca. 200m² (inclusief de afgeschuinde oever). Daarnaast bevindt zich achter de woning Bormtestraat 2A-4C een elektriciteitscabine. Op deze cabine sluit een zware stroomvoorzienende kabel aan voor het achterliggende zomerhuis. De kabel loopt door de achtertuin van de woning Bormtestraat 2. Deze zone kon eveneens niet onderzocht worden en omvat een lijntracé van ca. 100m². Als laatste bevindt zich een grote en diepe watercisterne (ca. 50m²) ter hoogte van de voormalige brouwerij. Ook deze zone kon bij het sleuvenonderzoek niet onderzocht worden. Van de reële onderzoekbare zone (ca. 3240m²) werd 435m² (13,4%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 25m² (0,8%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee ruim behaald (14,2%). Het onderzoek kon een goed licht werpen op het archeologisch potentieel. In dit geval werden grootschalige kleiontginningen vastgesteld die een nefaste impact hadden op het volledige plangebied. Slechts enkel sporen bleken deels of volledig bewaard (zie verder).

De werken bestonden in een eerste fase met de afbraak van enkele gebouwen. Het gebouwenbestand ter hoogte van de Dorpsstraat wordt volledig afgebroken. Ter hoogte van de Bormtestraat zal de woning nr. 6 volledig worden gesloopt. Ter hoogte van de Bormtestraat nr. 2 zal enkel de achterbouw worden gesloopt. De woning zelf is vastgesteld als bouwkundig erfgoed (zie 4.7.). Ook een klein deel van de achterbouw ter hoogte van woning nr.4 in de Bormtestraat zal worden gesloopt (50m²). Vervolgens zullen binnen het plangebied drie grote nieuwbouwcomplexen (A, B en C) gebouwd worden. Ter hoogte van de Bormtestraat nr. 6 (A) worden vijf appartementen voorzien met een grootte variërend tussen 60m² en 127m². Ter hoogte van complex B worden 16 appartementen voorzien met grootte variërend tussen 75m² en 123m². Het complex wordt volledig onderkelderd. Het complex C is gelegen ter hoogte van het huidige gebouwenbestand aan de Dorpsstraat. Dit complex wordt eveneens onderkelderd. Ten zuiden van de woning Bormtestraat 2 worden parkeerplaatsen voorzien, ook ten noorden van gebouw C worden enkele parkeerplaatsen aangelegd. Ter hoogte van de Dorpsstraat wordt een vrije ingang voorzien als brandweerdoorgang en doorwaadbaarheid. Het

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/6739>

zuidelijke gedeelte van het terrein wordt niet geroerd. De groenzone zoals deze momenteel aanwezig is blijft bestaan.

Op de bodemkaart staat het plangebied in het uiterste noordoosten en zuidwesten als bebouwde zone (OB) gekarteerd. Hierover zijn bijgevolg geen bodemkundige gegevens beschikbaar. In het uiterste zuiden van het plangebied wordt de ondergrond gekarteerd als sterk vergraven gronden ofwel type OT. Het gaat in dit geval om sterk vergraven gronden waarbij het profiel door ingrepen van de mens sterk werd gewijzigd of vernietigd. Rondom het plangebied worden verschillende gronden gekarteerd. Ten zuiden bevindt het type Sch die zich kenmerkt als een matig droge lemige zandbodem met een verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont. Ten noorden en ten westen komen Zcm(g) gronden voor die overeenkomen met matig droge zandbodems met een dikke antropogene humus A-horizont. Ten oosten staat een Pep(o) gekarteerd. In dit geval is sprake van een natte lichte zandleembodem zonder profiel.

In het plangebied werden een drietal relevante archeologische sporen aangetroffen. Het gaat om een beerkuil uit de late 18de of vroege 19de eeuw, een afvalkuil uit de late 14de of 15de eeuw en een uitbraakspoor met mogelijke tichelfundering van een haard. Daarnaast werden grootschalige en onregelmatige uitgravingen vastgesteld die gelinkt kunnen worden aan kleiontginningen. Gezien het vondstmateriaal kunnen deze gedateerd worden in de late en post middeleeuwen. Als laatste zijn nog enkele verstoringen opgetekend die veroorzaakt zijn door de voormalige bebouwing aan de Dorpsstraat en de Bormtestraat.

Het archeologisch vooronderzoek heeft aangetoond dat de impact van de kleiontginningen een nefaste invloed heeft gehad op het bodemarchief en bijgevolg het archeologisch erfgoed te dateren voor de late/post middeleeuwen. Daarnaast heeft de voormalige bebouwing ook een aanzienlijke impact gehad op het bodemarchief. Het archeologisch erfgoed is bijgevolg slecht bewaard, waardoor archeologische sporen niet of nauwelijks nog bewaard zijn gebleven. Bovendien heeft het vooronderzoek aangetoond dat de resultaten aansluiten bij eerder archeologisch onderzoek aan de overzijde van de Bormtestraat waar gelijkaardige kleiontginningen werden vastgesteld.

Op basis van de resultaten van de landschappelijke boringen en het proefsleuvenonderzoek zal een verder archeologisch onderzoek geen nieuwe of extra informatie opleveren. Er dient bijgevolg geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren.

Het archeologisch ensemble wordt voorlopig bewaard bij Acke & Bracke Archeologie. Na afronding zal het ensemble definitief bewaard worden, volgens de bepalingen van de Code van Goede Praktijk, bij de initiatiefnemer.